

Η Μεταμόρφωσις του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 6 Αυγούστου, 2019

Ἐξι ἡμέρες ἀφ' ὅτου εἶχε ἀναγγεῖλει ὁ Κύριος στους μαθητές του ὅτι «*Εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ἐστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ*» (Ματθ. 16:18· Μάρκ. 9:1), πήρε μαζί του τους προκρίτους τῶν μαθητῶν, Πέτρο, Ἰάκωβο καὶ Ἰωάννη, καὶ ἀφού ἀπομακρύνθηκαν κατ' ἰδίαν, τους ἀνέβασε σ' ἓνα ὄρος ὑψηλό, τὸ **ὄρος Θαβώρ** τῆς Γαλιλαίας, γιὰ νὰ προσευχηθεῖ (Λουκ. 9:28).

Ἐπρεπε πράγματι, ἐκεῖνοι ποὺ ἐπρόκειτο νὰ του συμπαρασταθοῦν στὴν ἀγωνία τῆς Γεθσημανῆ καὶ θὰ εἶχαν τὸ μοναδικὸ προνόμιο νὰ γίνουν οἱ ἀμεσοὶ μάρτυρες τοῦ Πάθους του, νὰ προετοιμαστοῦν γι' αὐτὴ τὴ δοκιμασία μετὰ τὴν θεωρία τῆς ἀχρόνου δόξης του. Ὁ μὲν **Πέτρος**, διότι μόλις εἶχε ὁμολογήσει τὴν πίστη στὴν θεότητά του· ὁ **Ἰάκωβος**, διότι ἐμελλε νὰ γίνῃ ὁ πρῶτος ποὺ θὰ πέθαινε γιὰ τὸν Χριστό· καὶ ὁ **Ἰωάννης**, διότι ἐμελλε νὰ μαρτυρήσει τὴν προσωπικὴ του πείρα γύρω ἀπὸ τὴν θεϊκὴ δόξα καὶ νὰ ἀντηχήσει, ὡς υἱὸς βροντῆς, τὴν θεολογία τοῦ προαιωνίου Λόγου ποὺ ἐγένετο σὰρξ.

Ὁ Κύριος τοὺς ὡδήγησε πάνω στὸ ὄρος, σὰν σύμβολο τῆς πνευματικῆς ἀνάβασης, ἡ ὁποία ἀπὸ ἀρετὴ σὲ ἀρετὴ καταλήγει στὴν ἀγάπη, τὴν ὑψηλοτάτη τῶν ἀρετῶν· αὐτὴ εἶναι ποὺ ἀνοίγει τὴ θύρα γιὰ τὴ θεωρία τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀνάβαση αὐτὴ ἦταν στὴν πραγματικότητα ἡ συμπερίληψη ὁλόκληρης τῆς ἐπίγειας ζωῆς τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος, ντυμένος τὴν ἀσθένειά μας, ἀνοίξε γιὰ μας τὴν ὁδὸ πρὸς τὸν Πατέρα, διδάσκοντάς μας ὅτι **ἡ ἡσυχία εἶναι ἡ μητέρα τῆς προσευχῆς, ἡ ὁποία μετὰ τὴν σειρά τῆς μας ἀποκαλύπτει τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ.**

«*Καὶ μετεμορφώθη ἐμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἰμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκά ὡς τὸ φῶς*» (Ματθ. 17:2). Ὁ ἐνανθρωπήσας Λόγος τοῦ Θεοῦ ἀπεκάλυψε ἔτσι τὴν φυσικὴ λαμπρότητα τῆς θείας δόξης, τὴν ὁποία συνείχε μέσα του καὶ τὴν ὁποία εἶχε διατηρήσει κατὰ τὴν Ἐνανθρώπησή του, ἔστω καὶ ἀνέμενε σκεπασμένη κάτω ἀπὸ τὸ προκάλυμμα τῆς σαρκός.

Πράγματι, ἀπὸ τὴ στιγμὴ τῆς σύλληψής του στὰ σπλάγχνα τῆς Παναγίας Παρθένου, **ἡ θεότητα ἐνώθηκε ἀσυγχύτως μετὰ τὴν φύση τῆς σαρκός** (δηλαδὴ ὁλόκληρη τὴν ἀνθρώπινη φύση) καὶ ἡ θεϊκὴ δόξα ἐγένε, ὑποστατικῶς, δόξα τοῦ «προσλήμματος».

Αυτό λοιπόν που απεκάλυπτε ο Χριστός στους μαθητές του στην κορυφή του Θαβώρ, δεν ήταν ένα θέαμα καινοφανές, αλλά απλώς η απαστράπτουσα φανέρωση της τεθεωμένης εν Αυτό ανθρώπινης φύσεως -συμπεριλαμβανομένου και αυτού του σώματος- και της ενώσεώς της με την θεϊκή αυγή.

Ενώ το πρόσωπο του Μωυσή είχε λάμψει με μία δόξα που προερχόταν έξωθεν μετά την αποκάλυψη του όρους Σινά (Εξ. 34:29), το πρόσωπο του Χριστού εμφανίσθηκε στο Θαβώρ ως μία πηγή φωτός, πηγή της θείας ζωής που έγινε προσιτή στον άνθρωπο και καταυγάζουσα επίσης πάνω στα «ιμάτιά» του, δηλαδή πάνω στον εξωτερικό κόσμο και στα προϊόντα του ανθρωπίνου πολιτισμού.

«Μεταμορφώθηκε», βεβαιώνει ο **Ιωάννης Δαμασκηνός**, **«όχι προσλαμβάνοντας ό,τι δεν ήταν, αλλά δείχνοντας στους μαθητές του αυτό που ήταν**, διανοίγοντας τους οφθαλμούς τους και από την τυφλότητα τους έκανε να αναβλέψουν». (1) Ο Χριστός άνοιξε τα μάτια των μαθητών του και εκείνοι με ένα βλέμμα μεταμορφωμένο από την δύναμη του αγίου Πνεύματος είδαν το αχωρίστως ενωμένο με το σώμα του θείου φως. **Μεταμορφώθηκαν επομένως και οι ίδιοι και στην προσευχή μπόρεσαν να δουν και να γνωρίσουν την αλλοίωση που επήλθε στην φύση μας εξαιτίας της ένωσής της με τον Λόγο.** (2)

«Ό,τι είναι ο ήλιος για τα αισθητά πράγματα, το ίδιο είναι ο Θεός για τα πνευματικά». (3) Για τον λόγο αυτό οι ευαγγελιστές αναφέρουν ότι το πρόσωπο του Θεανθρώπου, που είναι *«το φώς το αληθινόν, ο φωτίζει πάντα άνθρωπον ερχόμενον εις τον κόσμον»* (Ιω. 1:9), έλαμπε ως ήλιος. Το φως όμως αυτό ήταν ασυγκρίτως ανώτερο από κάθε αισθητό φως. Αδυνατώντας να αντέξουν την απρόσιτη λάμψη του, οι μαθητές έπεσαν στην γη.

Φως άυλο, άκτιστο και άχρονο· αυτή ήταν η Βασιλεία του Θεού, εληλυθυία εν τη δυνάμει του Παναγίου Πνεύματος, όπως ακριβώς είχε υποσχεθεί ο Κύριος στους μαθητές του. Τώρα, βεβαίως, άστραψε για μια στιγμή στα μάτια τους· αυτό το ίδιο φως όμως πρόκειται να γίνει η μόνιμη κληρονομία των εκλεκτών της Βασιλείας, όταν ο Χριστός έλθει πάλι, ακτινοβολώντας πλέον μέσα σε όλη την λαμπρότητα της δόξης του. Θα επανέλθει μέσα στο φως, μέσα στο ίδιο φως που άστραψε στο Θαβώρ και που ανέβλυσε από τον τάφο της ημέρας της Αναστάσεώς του, και το οποίο, εκχυνόμενο πάνω στις ψυχές και τα σώματα των εκλεκτών του, θα τους κάνει να εκλάμψουν και αυτοί ως ο ήλιος (Ματθ. 13:43).

«Ο Θεός είναι φως και η θέα του φως». (4) Όπως οι μαθητές στην κορυφή του Θαβώρ, έτσι και πλήθος αγίων έγιναν μάρτυρες αυτής της αποκάλυψης του Θεού στο φως. Το φως εντούτοις δεν είναι γι' αυτούς μόνο αντικείμενο θεωρίας, είναι επίσης η θεοποιός χάρις, που τους επιτρέπει να «βλέπουν» τον Θεό, έτσι που επιβεβαιώνονται τα λόγια του Ψαλμωδού: *«εν τω φωτί σου οψόμεθα φως»* (Ψαλμ. 35:10).

Μέσα στο λαμπρό αυτό όραμα **εμφανίσθηκαν στο πλευρό του Κυρίου ο Μωυσής και ο Ηλίας, οι δύο κορυφές της Παλαιάς Διαθήκης**, αντιπροσωπεύοντας αντίστοιχα τον Νόμο και τους Προφήτες, που τον αναγνώριζαν ως κύριο ζώντων και νεκρών. Και συνομιλούσαν μαζί του μέσα στο φως για «*την έξοδον αυτού ην έμελλε πληρούν εν Ιερουσαλήμ*», δηλαδή το Πάθος του, διότι διά του Πάθους και του Σταυρού η δόξα αυτή επρόκειτο να δοθεί στους ανθρώπους.

Εκστασιασμένοι και έκθαμβοι από την θεωρία του θεϊκού φωτός, οι Απόστολοι ήσαν «*βεβαρημένοι ύπνω και είπεν Πέτρος προς τον Ιησούν· επιστάτα καλόν έστιν ημάς ώδε είναι· και ποιήσωμεν σκηνάς τρεις, μίαν σοι και μίαν Μωυσει και μίαν Ηλία μη ειδώς ο λέγει*».

Αποσπώντας την προσοχή του μαθητή του από την ανθρώπινη αυτή επιθυμία που αρκούσαν στην επίγεια απόλαυση του φωτός, ο Κύριος τους έδειξε τότε μία καλύτερη «σκηνή» και μία κατά πολύ ανώτερη μονή για να ενοικήσει η δόξα Του. Μία φωτεινή νεφέλη ήλθε τότε να τους επισκιάσει και **μέσα από την νεφέλη αυτή ακούστηκε η φωνή του Πατρός, που αναγνώριζε τον Σωτήρα: «Ούτος εστί ο υιός μου ο αγαπητός· αυτού ακούετε»**.

Η νεφέλη εκείνη αντιπροσώπευε την χάρη του Πνεύματος υιοθεσίας· και, όπως κατά το Βάπτισμά του στον Ιορδάνη, η φωνή του Πατρός αναγνώρισε τον Υιό και αποκάλυψε ότι τα τρία Πρόσωπα της **Αγίας Τριάδος**, πάντα ενωμένα, συνδράμουν στην Σωτηρία του ανθρώπου.

Το φως του Θεού, που είχε αρχικά επιτρέψει στους Μαθητές να «δουν» τον Χριστό, όταν άστραψε εντονότερα, τους ανέβασε σε μια κατάσταση ανώτερη από την ανθρώπινη όραση και γνώση. Εξερχόμενοι απ' όλα τα ορατά κι από τον ίδιο τους τον εαυτό, εισήλθαν πλέον μέσα στον υπέρφωτο γνόφο, εκεί που ο Θεός έχει βάλει την απόκρυφή του (Ψαλμ. 17:12)· «*κεκλεισμένων των θυρών των αισθήσεών τους*», έλαβαν εκεί μέσα την αποκάλυψη του τριαδικού μυστηρίου, το οποίο υπεραναβαίνει κάθε κατάφαση και κάθε απόφαση (άρνηση). (5)

Όντας ακόμη ανεπαρκώς προετοιμασμένοι για την αποκάλυψη τέτοιων μυστηρίων, διότι δεν είχαν ακόμη περάσει μέσα από την δοκιμασία του Σταυρού, **οι Μαθητές εφοβήθησαν σφόδρα**. Όταν όμως σήκωσαν το κεφάλι είδαν τον Ιησού, μόνον, που είχε βρει την συνηθισμένη του όψη και που τους πλησίασε και τους καθησύχασε. Κατόπιν κατεβαίνοντας από το Όρος τους συνέστησε **να κρατήσουν σιγή** για ό,τι είχαν δει, μέχρις ότου ο Υιός του Ανθρώπου εγερθεί εκ νεκρών.

Η σημερινή εορτή είναι λοιπόν κατεξοχήν εκείνη της **θεώσεως της ανθρωπίνης φύσεώς μας και της μετοχής τού φθαρτού σώματός μας στα αγαθά του μέλλοντος αιώνος που είναι επέκεινα της φύσεως**. Πριν ακόμη ολοκληρωθεί

την Σωτηρία μας με το Πάθος Του, ο Σωτήρας έδειξε λοιπόν ότι **ο σκοπός της έλευσής Του στον κόσμο ήταν ακριβώς να οδηγήσει κάθε άνθρωπο στην Θεωρία της Θεϊκής Του δόξης**. Για τον λόγο αυτό η εορτή της Μεταμορφώσεως γνώρισε ιδιαίτερη εύνοια μεταξύ των μοναχών, οι οποίοι αφιέρωσαν όλη την ζωή τους στην αναζήτηση του ακτίστου φωτός.

(1) Αγ. Ιωάννης Δαμασκηνός, Ομιλία εις την Μεταμόρφωσιν 12, PG 96, 564.

(2) Αγ. Γρηγόριος ο Παλαμάς, Ομιλία 34 εις την Μεταμόρφωσιν, PG 151, 432.

(3) Αγ. Γρηγόριος ο Θεολόγος, Λόγος 28, 30, PG 36, 69.

(4) Αγ. Συμεών ο Νέος Θεολόγος, Λόγος Ηθικός Ε', 276, SC 129, 101.

(5) Η μυστική θεολογία του αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου εφαρμόστηκε στο μυστήριο της Μεταμορφώσεως από τον άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά.

(Από το βιβλίο: "Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας", υπό Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου. Τόμος δωδέκατος, Αύγουστος, σελ. 55. Ίνδικτος, Αθήναι 2009)

(Πηγή ψηφ. κειμένου: koinoniaorthodoxias.org)